

Temeljem članka 30. točka 13. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05., 2/06., 5/09., 16/09. i 2/13.), Skupština Osječko-baranjske županije donijela je na 4. sjednici 26. rujna 2013. godine

ZAKLJUČAK

povodom razmatranja Informacije o problematici statističke podjele i politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske

I.

Skupština prihvaća Informaciju o problematici statističke podjele i politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske, pripremljenu u Tajništvu Osječko-baranjske županije i Regionalnoj razvojnoj agenciji Slavonije i Baranje d.o.o. Osijek.

II.

Skupština konstatira da su stajališta sadržana u Zaključku koji je povodom razmatranja Informacije o problematici statističke podjele Republike Hrvatske donijela Skupština Osječko-baranjske županije 2. listopada 2012. godine, kojima je ukazano na nedostatke u promjeni statističkog ustroja NUTS II. razine Republike Hrvatske, i dalje prisutna te da već postoje očite negativne posljedice nove podjele.

III.

Skupština upozorava na probleme u planiranju i provedbi nacionalne politike regionalnog razvoja a vezano uz podjelu Republike Hrvatske na dvije statističke regije i korištenje financijskih sredstava namijenjenih ravnomjernom i ravnopravnom regionalnom razvoju.

Formiranje statističke regije Kontinentalna Hrvatska koja ne odgovara kriteriju homogenosti prema pravilima EUROSTAT-a, otvorilo je niz problema među kojima se osobito ističu nemogućnost formiranja zajedničkih radnih tijela i operativnih struktura, nemogućnost utvrđivanja zajedničkih projektnih prioriteta regionalnog značaja, nemogućnost identifikacije konkretnih projekata kojima se ti prioriteti ostvaruju, a za koje se traže sredstva Europske unije te nemogućnost realizacije vlastitih prioriteta slabije razvijenih regija u odnosu na razvijene regije koje imaju veće administrativne i financijske kapacitete odnosno apsorpcijsku moć.

Provedbom Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011 - 2013. nije ostvaren uravnoteženi regionalni razvoj te optimalno korištenje razvojnog potencijala slabije razvijenih područja radi ostvarenja njihovog bržeg društveno-gospodarskog razvoja i smanjivanja zaostajanja za ostalim područjima Republike Hrvatske.

Skupština iskazuje zabrinutost glede nedostatka operativnih programa i strateških dokumenata za novo financijsko razdoblje 2014 - 2020. Bez jasno definiranih i pravodobno donesenih nacionalnih strateških dokumenata nemoguće je pripremiti lokalne i županijske razvojne strategije a samim time i kvalitetno pripremiti strateške projekte bez jasnih smjernica i okvira.

IV.

Skupština ukazuje da se zbog podjele Republike Hrvatske na dvije NUTS II regije, postotak regionalne potpore za nerazvijenu Slavoniju i Baranju spustio sa 50% na 40%, što izravno utječe na nedosljednu provedbu regionalne politike koja tako ne smanjuje razliku između razvijenih i nerazvijenih dijelova Republike Hrvatske, a na što ukazuje Karta regionalnih potpora utemeljena na Nacionalnoj klasifikaciji prostornih jedinica za statistiku.

V.

S tim u svezi, a imajući u vidu da će se odluke o pojedinim programima potpore Vlade Republike Hrvatske jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave temeljiti na indeksu razvijenosti, Skupština upozorava na činjenicu zastarjelosti indeksa u upotrebi u čijem se izračunu koriste statistički podaci iz 2008. godine. Ovaj podatak govori o neprovođenju odredbi važećeg Zakona o regionalnom razvoju prema kojem resorno Ministarstvo prati stupanj razvijenosti jedinica lokalne i područne samouprave te Vladi predlaže novo razvrstavanje jedinica prema novim, aktualnim podacima.

Skupština zahtijeva žurno utvrđivanje modela određivanja postotka sufinanciranja EU projekata od strane državne vlasti za svaku skupinu razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u cilju preciznijeg utvrđivanja liste prioritetnih projekata i osiguravanja financijskih sredstava u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za potrebe sufinanciranja i predfinanciranja projekata.

Skupština također traži od Vlade Republike Hrvatske da javno objavi listu svih projekata koji su trenutno spremni za financiranje iz strukturnih i kohezijskog fonda, radi ocjene spremnosti za korištenje raspoloživih sredstava i poduzimanja mjera njegovog pospješivanja. Skupština upozorava na nužnost odabira projekata prema kriterijima važnosti od značaja za ukupni razvoj, svodeći tek političke kriterije na najmanju moguću mjeru.

Skupština izražava sumnju da će projekt "lovaca na projekte" Vlade Republike Hrvatske angažiranjem privatnih konzultantskih tvrtki ugroziti ulogu jedinica teritorijalne samouprave u oblikovanju svoga i ukupnog regionalnog razvoja. Skupština je suglasna da se za potrebe pripreme i provedbe EU projekata treba raditi na jačanju akreditiranih regionalnih razvojnih agencija koje su svojim dosadašnjim radom opravdale svoje postojanje.

VI.

U kontekstu rasprave o oblikovanju i provedbi strategije i politike Regionalnog razvoja Republike Hrvatske nužno je ponovo naglasiti problem stvarnog utjecaja jedinica regionalne samouprave na Regionalnu politiku kao i mehanizma zastupanja njihovih interesa. U nizu dokumenata Republike Hrvatske, baš kao i u Strategiji regionalnog razvoja i Zakonu o regionalnom razvoju, naglašava se da je partnerstvo lokalne i državne razine teritorijalnog ustrojstva zalag provedbi uravnoteženog regionalnog razvoja i napretka. Međusobna komunikacija i partnerstvo smanjuje prostor nerazumijevanja i sukobljavanja. Praksa postupanja nadležnih državnih tijela ne slijedi ovo usmjerenje. Pored toga, problematika regionalnog razvoja, elaborirana podnesenom Informacijom, aktualizira nužnost provedbe usmjerenja, zacrtanog i Programom Vlade, ka teritorijalnom preustroju formiranja regionalnih teritorijalnih jedinica i funkcionalnoj i fiskalnoj decentralizaciji (devoluciji) koja će teritorijalni ustroj učiniti racionalnijim i djelotvornijim, a time i ovaj dio državnog sustava Republike Hrvatske približiti europskim standardima.

VII.

Slijedom izloženog, Skupština ukazuje na nužnost da se u pripremi izmjene dokumenata i propisa kojima se uređuje politika regionalnog razvoja Republike Hrvatske sagledaju i otklone problemi nastali podjelom Republike Hrvatske u dvije statističke regije.

Skupština predlaže Vladi Republike Hrvatske da temeljem Uredbe (EZ) 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. podnese zahtjev za novu statističku podjelu Republike Hrvatske, od kojih će jedna statistička regija NUTS II razine obuhvatiti pet slavonskih županija, kako bi se u punoj mjeri osigurali uvjeti za ravnomjeran regionalni razvoj i ravnomjeran gospodarski rast ovog područja.

Nova statistička podjela Republike Hrvatske koja odgovara zadanim kriterijima homogenosti prema pravilima EUROSTAT-a stvorila bi pretpostavke za rješavanje problema uvjetovanih sadašnjom statističkom podjelom Republike Hrvatske, uključujući formiranje zajedničkih radnih tijela i operativnih struktura, utvrđivanje zajedničkih projektnih prioriteta regionalnog značaja, identifikaciju konkretnih projekata za ostvarivanje prioriteta, a koje je moguće financirati iz sredstava Europske unije, te uspješniju realizaciju vlastitih prioriteta slabije razvijenih regija u odnosu na razvijene regije.

VIII.

Zbog važnosti regionalne politike za gospodarski razvoj Osječko-baranjske županije, kao i svih slavonskih županija, Skupština predlaže da se na koordinaciji župana svih slavonskih županija zajednički utvrde ciljevi, prioriteti i mjere za osnaživanje apsorpcijske moći županija, veću iskorištenost sredstava EU u financiranju razvojnih projekata i postizanje ravnomjernog regionalnog razvoja, te Osječko-baranjska županija predlaže da bude nositelj svih zajedničkih aktivnosti na provedbi tih mjera.

Skupština Županije predlaže skupštinama ostalih slavonskih županija da razmotre ovu problematiku i odrede se prema njoj, da se zaključci skupština svih slavonskih županija objedine i dostave Vladi Republike Hrvatske, Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije i predsjedniku Republike Hrvatske.

IX.

Provedba ovoga Zaključka povjerava se Županu.

X.

Ovaj Zaključak bit će objavljen u "Županijskom glasniku".

Klasa: 010-01/13-01/1

Urbroj: 2158/1-01-01-13-4

Osijek, 26. rujna 2013.

Predsjednik

Antun Kapraljević, v.r.